

Favn d.o.o., podjetje za predelavo zdravilnih zelišč Adamičeva 51, Grosuplje	VARNOSTNI LIST ETERIČNO OLJE CITRONELA	Stran: 1 / 8
Izdelal: Mihael Kovač uni. dipl. kem.	Datum zadnje revizije: 14. 1. 2015	Datum izdaje: 12.9.2014

1. IDENTIFIKACIJA SNOVI / PRIPRAVKA IN PODATKI O DOBAVITELJU

1.1 IDENTIFIKACIJA SNOVI ALI PRIPRAVKA:

Trgovsko ime pripravka: Eterično olje citronela

Latinsko ime: *Cymbopogon nardus L.*

CAS št: 8000-29-1 Citronela eterično olje

Številka artikla: S2033G

1.2 UPORABA SNOVI ALI PRIPRAVKA

Izdelek se uporablja za odišavljanje prostorov, aromaterapijo, odišavljanje kopeli in podobno.

1.3 PODATKI O DOBAVITELJU:

FAVN, d.o.o., Adamičeva 51,

SI-1290 Grosuplje,

tel.: 01 43 63 188,

fax: 01 43 63 189

e-pošta: info@favn.si

1.4 TELEFONSKA ŠTEVILKA ZA NUJNE PRIMERE:

Od 8:00 do 16:00 FAVN, d.o.o. Tel.: 01 43 63 188,

Izven delovnega časa (po 16:00): 112

V primeru lažje zastrupitve se posvetujte z osebnim zdravnikom, v primeru težje pa pokličite št. 112

2. UGOTOVITVE NEVARNOSTI

2.1 RAZVRSTITEV SNOVI ALI ZMESI:

2.1.1 Smernice 67/548/EGS oz 1999/45/

2.1.2 Uredbe (ES) Št. 1272/2008 (GHS)

Povzročča draženje kože.	H315
Preobčutljivost kože 1,	H317
Huda poškodba oči 1	H318
Strupeno za vodne organizme, z dolgotrajnimi učinki.	H411
	H335

ED11, EHC2, SCI2, SS1, STO-SE3R1

Posebna navodila glede nevarnosti za človeka in okolje: Produkt je treba označiti na osnovi postopka izračuna splošne smernice za razvrščanje zmesi v zadnji veljavni izdaji.

Sistem klasifikacije: Klasifikacija ustreza aktualnim seznamom ES, vendar je dopolnjena s podatki iz strokovne literature in s podatki firm.

2.2 ELEMENTI ETIKETE

2.2.1 Smernice 67/548/EGS oz 1999/45/ES

Piktogrami za nevarnost:	
Opozorilo:	Xn, N
R- stavki:	R37/38 Draži dihala in kožo R22 Zdravju škodljivo pri zaužitju R41 Nevarnost hudih poškodb oči R43 Stik s kožo lahko povzroči preobčutljivost. R65 Zdravju škodljivo: pri zaužitju lahko povzroči poškodbo pljuč R51/53 Strupeno za vodne organizme: lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke na vodno okolje.
S- Stavki:	S24 Preprečiti stik s <u>kožo</u> . S61 Ne izpuščati/odlagati v okolje. Upoštevati posebna navodila/varnostni list. S37 Nositi primerne zaščitne rokavice. S26 Če pride v oči, takoj izpirati z obilo vode in poiskati zdravniško pomoč. S39 Nositi zaščito za oči/obraz S60 Snov /pripravek in embalažo odstraniti kot nevaren odpadek
Nevarne sestavine:	Citronellal, Geraniol, Citronelol, Geranil acetat, Citronelyl acetate, Linalool Citral Beta-kariofilen, Farnesol, Nerol, Beta-Cyclocitral, Beta-Eudesmol, Decanal ,Methylheptenone (isomer unspecified), P-Mentha-1(7),2-diene (beta-Phellandrene), Metil eugenol ,Limonen, 4-terpinenol beta-Pinen , alpha pinene, (2,6,6-trimethyl bicycl(3,1,1)hept-2 en, (L) – Isopulegol ,alpha-Humulene Gama terpinen Terpeneol, Sabinene, Terpinolen ,Mircen ,Eugenol
Druge nevarnosti:	Ni

2.2.2. Uredbe (ES) Št. 1272/2008 (GHS)

Piktogrami:	
Opozorilo:	Nevarno
Nevarnost:	H304 - Pri zaužitju in vstopu v dihalne poti je lahko smrtno. H315 - Povzročča draženje kože. H317 – Lahko povzroči alergijski odziv kože H318 – Povzročča hude poškodbe oči H335 – Lahko povzroči draženje dihalnih poti H411 – Strupeno za vodne organizme, z dolgotrajnimi učinki
Previdnostni stavki:	P261 – Ne vdihavati prahu/dima/plina/meglince/hlapov/razpršila. P264 - Po uporabi temeljito umiti roke P272 - Kontaminirana delovna oblačila niso dovoljena zunaj delovnega mesta.

	P271 – Uporabljati le zunaj ali v dobro prezračenem prostoru. P273 – Preprečiti sproščanje v okolje P280 - Nositi zaščitne rokavice/zaščitno obleko/zaščitno za oči/zaščitno za obraz
Nevarne sestavine:	Citronellal, Geraniol, Citronelol, Geranil acetat, Citronelyl acetate, Linalool Citral Beta-kariofilen, Farnesol, Nerol, Beta-Cyclocitral, Beta-Eudesmol, Decanal ,Methylheptenone (isomer unspecified), P-Mentha-1(7),2-diene (beta-Phellandrene), Metil eugenol ,Limonen, 4-terpinenol beta-Pinen , alpha_pinene, (2,6,6-trimethyl bicycl(3,1,1)hept-2 en, (L) – Isopulegol ,alpha-Humulene Gama terpinen Terpeneol, Sabinene, Terpinolen ,Mircen ,Eugenol
Druge nevarnosti:	Ni

3. SESTAVA IN PODATKI O SESTAVINAH

Eterično olje CITRONELA

Latinsko ime: *Cymbopogon nardus*

CAS št: 8000-29-1 citronela eterično olje

3.1 ZMESI:

3.1.1 Nevarne sestavine

Kemijsko ime	CAS št.	Konc. (%)	razvrstitev 67/548/EEC ali 1999/45/EC	razvrstitev 1272/2008/EC
Citronellal	106-23-0	45;50	Xi, N R36/37/37 R43	Edi2,ehc2,sci2,ss1
Geraniol	106-24-1	25-30	Xi;R38 R43	Draženje kože 2 - H315 Draženje oči 2 - H319 Preobčutljivost kože 1- H317 STOT SE 3 - H335 P262 - P305+P351+P338 - P337+P313 - P260 - P280
Citronelol	106-22-9	20-25	Xi, R38 Xi, R43 N, R51/53	Nevarnost za vodno okolje, kronično 2, H411 Draženje kože 2, H315 Preobčutljivost kože 1, H317
Geranil acetat	105-87-3	5-10	N, R51/53	Nevarnost za vodno okolje, kronično 2, H411 Draženje kože 2, H315 draženje oči 2, H319 STOT SE 3, H335
Citronelyl acetate	150-84-5	5-10	Xi, N R38R41 R51-53	ED11, CHG2, SCI2, H315, H318, H411
Linalool	78-70-6	0-5	Xi, R38	Draženje kože 2, H315 P280 - P305+P351+P338 - P337+P313 - P260
Citral	5392-40-5	0-5	Xi R38 R43	Sci2, ss1, h315, h317
Beta-kariofilen	87-44-5	0-5	Xn, R65	nevarnost pri vdihavanju1, H304
Farnesol	4602-84-0	0-5	Xi: R43, R36/38	Draženje kože 2 – H315 Draženje oči 2 – H319 Preobčutljivost kože 1me - H317 P262 - P260
Nerol	106-25-2	0-5	Xi, R38	Draženje kože 2 – H315 Draženje oči 2 – H319 STOT SE 3 – H335 P280 - P305+P351+P338 - P337+P313 - P260
Beta-Cyclocitral	432-25-7	0-5	Xn R20/21/22 R36/37/38	AT14, ATO4, EDI2, SCI2, STO-SE3-RI, H302+H33, H315, H319, H335
Beta-Eudesmol	473-15-4	0-5	Xi R36/38	EDI2, SCI2, H315, H319
Decanal	112-31-2	0-5	N R51/53	H227 Draženje oči 2, H319 H401

Methylheptenone (isomer unspecified)	110-93-0		XI R10 R36/38	EDI2, FL3, H226, H319
P-Mentha-1(7),2- diene (beta- Phellandrene)	555-10-2	0-5	Xn R10 R65	AH1, FL3, H226, H304 Akutna strupenost, oralno 4 H302 Rakotvorno 2 ; H351 Draženje kože 2, H315 draženje oči 2, H319 STOT SE 3 ;H335
Metil eugenol	93-15-2	0-5	Xn, R22	P260 - P280 - P305+P351+P338 - P337+P313
Limonen	138-86-3	5-10	Xn, R65 Xi, R38 Xi, R43 N, R50/53 R10	Vnetljiva tek. 3, H226 nevarnost pri vdihavanju 1, H304 Nevarnost za vodno okolje, akutno 1, H400 Nevarnost za vodno okolje, kronično 1, H410 Draženje kože 2, H315 Preobčutljivost kože 1, H317 P260 - P280 - P262 - P273 - P210
4-terpinenol	562-74-3	0-5	Xn, R22 Xi, R38	Akutna strupenost, oralno 4, H302 Draženje kože 2, H315 Draženje oči 2, H319
beta-Pinen	127-91-3	0-5	Xn,N R10 R22 R43 R50-53 R36/38 R65	Vnetljiva tek. 3, H226 nevarnost pri vdihavanju 1, H304 Draženje kože 2, H315 Preobčutljivost kože 1, H317 Draženje oči 2, H319 Nevarnost za vodno okolje, akutno 1, H400 Nevarnost za vodno okolje, kronično 1, H410
alpha pinene, (2,6,6-trimethyl bicycl(3,1,1)hept-2- en	80-56-8	0-5	R10 N; R50/53; R43 Xn; R65	vnetljiva tek.3; H226 nevarnost pri vdihavanju1; H304 Preobčutljivost kože 1, H317 nevarnost za vodno okolje-akutno 1; H400 nevarnost za vodno okolje-kronično 1, H410
(L) - Isopulegol	89-79-2	0-5	Xn R22 R36/38	Draženje oči 2, H319 Akutna strupenost, oralno 4, H302
alpha-Humulene	6753-98-6	0-5	Xi	Draženje oči 2, H319 Draženje kože 2, H315
Gama terpinen	99-85-4	0-5	Xn, R65 R10	Vnetljiva tek. 3, H226 nevarnost pri vdihavanju1, H304
Terpineol	98-55-5	0-5	F; R38	Draženje kože 2 – H315 STOT SE 3 – H335 Draženje oči 2 – H319 P280 - P305+P351+P338 - P337+P313 - P260
Sabinene	3387-41-5	0-5		Vnetljiva tek. 3, H226
Terpinolen	586-62-9	0-5	Xn, R65 N, R51/53 R10	Vnetljiva tek. 3, H226 nevarnost pri vdihavanju1, H304 Nevarnost za vodno okolje, kronično2, H411
Mircen	123-35-3	0-5	Xn, R65 Xi, R36/38 R10	Vnetljiva tek. 3, H226 nevarnost pri vdihavanju1, H304 Draženje kože 2, H315 Draženje oči 2, H319
Eugenol	97-53-0	0-5	Dražilno (Xi), Zdravju škodljivo (Xn) R22, R38, R43	Preobčutljivost dihal 1 - H334 Akutna stupenost, oralno 4 - H302 STOT SE 3 - H335 Draženje kože 2 - H315 Draženje oči 2 - H319 Preobčutljivost kože 1- H317 P280 - P305+P351+P338 - P262 - P260 - P284 - P309+P311

Dodatni napotki: Besedilo k navedenim napotkom za nevarnosti je razvidno iz oddelka 16.

4. UKREPI ZA PRVO POMOČ

4.1 OPIS UKREPOV ZA PRVO POMOČ:

- Vdihavanje:** Poskrbite za zadostno dovajanje svežega zraka in zaradi varnosti obiščite zdravnika. V primeru nezavesti poskrbite za položaj in prevoz v stabilnem bočnem položaju.
- Stik s kožo:** Takoj sperite z vodo in milom ter dobro izplaknite
- Stik z očmi:** Oči z odprto očesno režo več minut izpirajte pod tekočo vodo.
- Zaužitje:** Izperite usta z vodo ter se posvetujte z zdravnikom.

4.2 SIMPTOMI IN STRANSKI UČINKI AKUTNI IN ZAPOZNELI:

Niso znani.

4.3 NAVEDBA KAKRŠNE KOLI TAKOJŠNJE OSKRBE IN POSEBNEGA ZDRAVLJENJA:

Ni znana.

5. PROTIPOŽARNI UKREPI

PRIMERNA GASILNA SREDSTVA: CO₂, alkoholno obstojna pena, suhi prah, vodni curek.

NEPRIMERNA GASILNA SREDSTVA: voda

POSEBNE NEVARNOSTI PRI GAŠENJU: ni

NASVET ZA GASILCE: Gasilna maska in nepropustna obleka.

6. UKREPI OB NEZGODNIH IZPUSTIH

- OSEBNI VARNOSTNI UKREPI:** Izogibajte se inhalaciji in direktnemu stiku s kožo in očmi.
- OKOLJEVARSTVENI UKREPI:** Preprečiti odtekanje v kanalizacijo in vodotoke. Če se pojavi izlitje je potrebno takoj javiti oblastem.
- POSTOPKI ČIŠČENJA:** Poberite z materialom, ki veže nase tekočino (pesek; kremenka; snov, ki veže kislino; snov, ki veže vse snovi; žaganje). Kontaminiran material odstranite v skladu z oddelkom 13. Poskrbite za zadostno zračenje.

7. RAVNANJE Z NEVARNO SNOVJO

ZAŠČITA PRED POŽAROM IN EKSPLOZIJO: Olje je vnetljivo, potrebno je preprečiti neposredni stik s plamenom. Kontaminirane snovi odstranimo z skladu s točko 13.

SKLADIŠČENJE: Skladiščiti v originalni, dobro zaprti embalaži, hladnem in temnem prostoru, stran od virov vžiga in vremenskih vplivov (sonce, visoke temperature).

8. NADZOR NAD IZPOSTAVLJENOSTJO, VARNOST PRI DELU

8.1 PARAMETRI NADZORA

- Meje izpostavljanja: Proizvod ne vsebuje bistvenih količin snovi z mejnimi vrednostmi, ki jih je na delovnem mestu treba nadzorovati.
- Dodatni napotki: Dodatni napotki: za osnovo so služili ob sestavljanju veljavni seznam.

8.2 NADZOR IZPOSTAVLJENOSTI

8.2.1 Ustrezen tehnični nadzor

Splošna zaščita in higienski ukrepi:

Ne hranite v bližini živil, pijač in krmil. Umazana, prepojena oblačila takoj slecite. Roke si umijte pred odmorom in ob koncu dela. Izogniti se stiku s kožo. Izogniti se stiku z očmi in s kožo.

8.2.2 Individualni zaščitni ukrepi, kot osebna zaščitna oprema:

Zaščita dihal:

Ni potrebno.

Zaščita rok:

Zaščitne rokavice.

Material za rokavice:

Material, iz katerega so rokavice narejene, mora biti nepropusten in odporen proti produktu/snovi/zmesi. Material za rokavice izberite z upoštevanjem prebojnega časa, stopnje prepustnosti in degradacije.

Izbira ustrezne rokavice ni odvisna le od materiala, temveč tudi od mnogih drugih lastnosti, zato se rokavice različnih proizvajalcev razlikujejo. Ker predstavlja produkt zmes iz več snovi, obstojnosti materiala rokavic ni mogoče predvideti. Zato morate vsake rokavice pregledati, preden jih uporabite.

Barrier 02-100

Čas prodiranja skozi material za rokavice: natančen prebojni čas, ki ga morate upoštevati, lahko izveste pri proizvajalcu zaščitnih rokavic.

Zaščita oči:

Pri pretakanju priporočljiva zaščitna očala.

9. FIZIKALNE IN KEMIJSKE LASTNOSTI

AGREGATNO STANJE:

tekočina

IZGLED:

bledo rumena do bledo rjavorumena

VONJ:

karakterističen

pH:

ni podatka

VRELIŠČE:

ni podatka

VNETIŠČE:

90°C

PARNI TLAK

ni podatka

VNETLJIVOST:

ni podatka

SAMOVNETLJIVOST:

ni

OKSIDATIVNE LAST.:

ni podatka

RELATIVNA GOSTOTA

0,873-0,900 g/cm³ (20 °C)

REFRAKCIJSKI INDEKS

1,460-1,480 (20 °C)

OPTIČNA ROTACIJA

-8; +2

TOPNOST V VODI

netopen

DRUGI PODATKI:

ni

10. OBSTOJNOST IN REAKTIVNOST

OBSTOJNOST: Minimalno 24 mesece ob normalnih pogojih skladiščenja.

REAKTIVNOST: Ni reaktivno.

NEZDRUŽLJIVOST: Stabilno pri normalnih temperaturah in tlakih.

NEVARNI PRODUKTI RAZKROJA: Niso poznani.

11. TOKSIKOLOŠKI PODATKI

Akutna toksičnost:	oralno: DL 50 (podgana) 7200 mg/kg
Akutna toksičnost:	dermalno zajec DL 50 (zajec) 4700 mg/kg
Primarno draženje:	Na koži: draži kožo in sluznico Na očeh: draži oči
Preobčutljivost:	V stiku s kožo možna preobčutljivost
Dodatni toksikološki podatki:	Na osnovi postopka izračunavanja, dodatek B Uredbe o kemikalijah v zadnji verziji (splošne smernice ES za razvrščanje zmesi) izkazuje proizvod naslednje vrste nevarnosti: zdravju škodljivo: lahko povzroči poškodbo pljuč ob zaužitju.

12. EKOTOKSIKOLOŠKI PODATKI

OBSTOJNOST IN RAZGRADLJIVOST:	Ni podatka.
TOKSIČNOST ZA VODNE ORG.:	Zelo strupeno za ribe
TOKSIČNOST ZA PTICE:	Ni.
DODATNE INFORMACIJE:	Ne dopustite, da odteče v podtalnico, v vodotoke ali v kanalizacijo. Nevarnost ogroženosti pitne vode že pri izteku manjših količin v podtalnico. V vodotokih tudi strupeno za ribe in plankton. Zelo strupeno za vodne organizme.

13. ODSTRANJEVANJE

Izdelek uporabljajte z upoštevanjem dobrih delovnih navad in ga ne izpuščajte v okolje. Odlagajte odpadke v skladu z uradnimi predpisi. Šifra odpadka (Evropski katalog odpadkov 2000/532/EC)

Ne uporabiti embalaže za shranjevanje drugih snovi in jo odstranite v skladu z lokalnimi predpisi.

14. PODATKI O PREVOZU

OZN številka (spodnja na oranžni tablici)

ADR, IMDG, IATA UN 1993

Razredi nevarnosti prevoza

cesta (ADR/RID)	n/a
Zrak (IATA)	n/a
Morje (IMDG)	n/a

15. ZAKONSKO PREDPISANI PODATKI /PODATKI O PREDPISIH

15.1 PREDPISI/ZAKONODAJA O ZDRAVJU, VARNOSTI IN OKOLJU, SPECIFIČNI ZA SNOV ALI ZMES

/

15.2. OCENA KEMIJSKE VARNOSTI

ni podatka

15.3. UPOŠTEVANI PREDPISI

Uredba (ES) št. 1907/2006 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006

Uredba (ES) št. 1272/2008 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi

Zakon o kemikalijah /ZKem/ (Ur. l. RS, št. [110/2003](#), [47/2004](#), [16/2008](#))

Pravilnik o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih snovi (Ur. l. RS, št. [35/2005](#), [54/2007](#))

Pravilnik o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih pripravkov (Ur. l. RS, št. [67/2005](#), [137/2006](#))

Uredba o ravnanju z odpadki (Ur. l. RS, št. [34/2008](#))

Uredba o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo (Ur. l. RS, št. [84/2006](#), [106/2006](#), [110/2007](#))

Sklep o objavi prilog A in B k Evropskemu sporazumu o mednarodnem cestnem prevozu nevarnega blaga /ADR/ (Ur. l. RS, št. [9/2007](#))

Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu (Ur. l. RS, št. [100/2001](#), [39/2005](#), [53/2007](#))